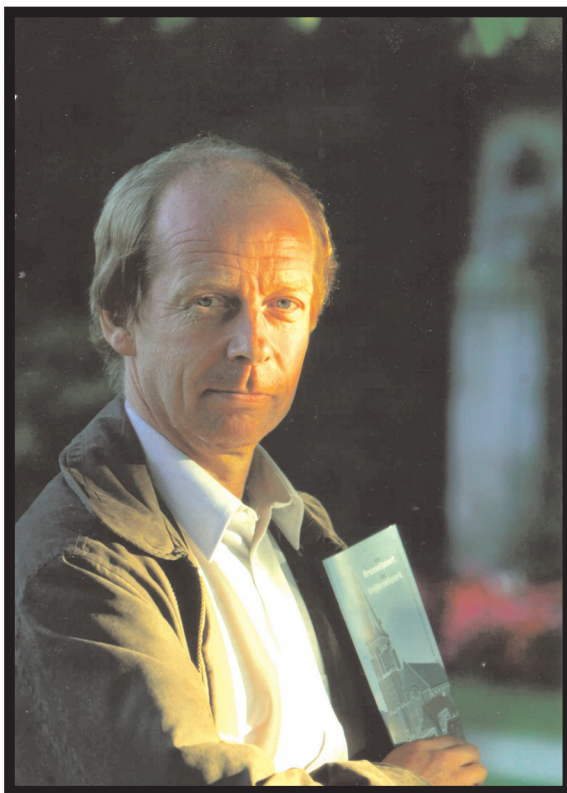

restauratie integratie
mechelen

België - Belgique
P.B.
2800 Mechelen I
8/6080

RIMNieuws

In Memoriam Patrick Egels

Nummer 66-67 – 3de en 4de kwartaal 2004

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftekantoor Mechelen 1 -
V.U. Marc Rubben, Willem Geetsstraat 30, 2800 Mechelen

Colofon

RIMNieuws is het driemaandelijks orgaan van Restauratie Integratie Mechelen v.z.w. ("RIM").

U kunt zich abonneren op RIM-Nieuws door € 10,00 over te schrijven op rekening 320-4195088-05 van Restauratie Integratie Mechelen. Indien u €20 of meer betaalt krijgt u ook vier nummers van "Land in zicht", het tijdschrift van de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedenschoon.

Foto's: Frans Geys, Marc Rubben, Peter Van den Bossche

Layout: Peter Van den Bossche

Inlichtingen: RIM en Mechelenbinnestebuiten:

- Marc Rubben, Willem Geetsstraat 30, 2800 Mechelen (015 347864)
- Erik Nobels (0486 513 543)

Email: info@rim.be

Bezoek ook de RIM website:

<http://www.rim.be>

Wet van 08/12/92 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer: de gegevens aangaande de RIM-leden zijn opgeslagen in het bestand beheerd door RIM v.z.w., en worden slechts gebruikt voor interne administratieve doeleinden. Het ledenbestand van RIM v.z.w. wordt niet aan derden medegedeeld. Als U wil kennis nemen van de gegevens over uw persoon in ons bestand, kan dit mits eenvoudige schriftelijke aanvraag (een kopie van uw identiteitskaart insluiten) aan RIM v.z.w., Dageraad straat 45, 2800 Mechelen. Indien zou blijken dat onze bestanden onjuiste gegevens bevatten, zullen deze op uw aanvraag worden aangepast.

*Point n'est besoin d'espérer pour
entreprendre, ni de réussir pour
persévérer.*

“Het is niet nodig te hopen om te ondernemen, noch te slagen om
vol te houden”

Een dankwoord aan allen vanwege zijn gezin

Kevin, Carmen en Yolande danken iedereen voor jullie steun, hulp en blijken van medeleven of het nu een kaartje, een bloem, een telefoon, een bezoek is of aanwezigheid op de afscheidshuldiging.

De uitvaartviering voor Patrick was bijzonder mooi, aangrijpend, een uniek warm gebeuren, dat specifiek bij Patrick paste. Jullie massale aanwezigheid was voor ons een riem onder het hart.

Dank aan hen die de viering hielpen verwezenlijken.

Dank aan Erik Nobels, die het geheel coördineerde en dank aan iedereen die zich ervoor inzette.

Erik, die ons gezin bijstond in de allereerste uren, bleef dag en nacht angst en hoop delen; vond nadien de kracht om de wens van Patrick te laten leven. Dit in overleg met de familie Egels om een niet-conventionele viering te verwezenlijken, waarvoor ook onze dank aan hen.

In het bijzonder ook hartelijk dank aan de sprekers in de viering.

Hun krachtige getuigenissen galmden Patricks waarden uit. Het is dankzij hun typerende voordrachten dat het ook duidelijk werd hoe bescheiden en hoe veelzijdig Patrick was.

Door de viering bleek dat Patricks gedachtengoed nog bij velen leeft en dat steunt ons gezin.

Dank aan de pers, journalisten en fotografen, voor de wijze waarop hun berichtgeving over afwezigheid en afscheid informatief was en toch respectvol met menselijk leed omging.

Dank aan Wim Kennis, Jos Van Den Breeden, Kris van

Esbroeck, Joris Sleebus, Frank Nobels, Ann van Turenhout, Raymonde De Coster, Christine Plets: de sprekers.

Dank aan de familie Roland: de muziek.

Dank aan Werner, Frank-Kathy, Tinne, Pol Versteete voor de opnames

Dank aan Geert Smits en de familie Beele voor het ter beschikking stellen van ruimte.

Dank aan de parochiegemeenschap van Onze-Lieve-Vrouw over de Dijle.

Dank aan allen voor de emotionele en ook praktische steun (buurtcomité en vrienden) en aan de bestuursleden van RIM, MBB, KVNS voor de organisatie van de viering.

Dank aan RIM, dat dit tijdschrift wil opdagen aan Patrick en ons wil toelaten iedereen zo te danken en diegenen die niet op de afscheidshulde konden zijn er toch een indruk van kunnen meegeven.

Want elke dag opnieuw beseffen we dat we door de verslagenheid en die er toen en nu in onze harten en geesten leefde en door de tijdsdruk waaronder we staan/stonden, we nalieten nog zoveel vrienden van Patrick en de familie op de hoogte te brengen van zijn afscheid.

Besef dat u ons door ons toen en nu aan te spreken over uw ervaringen met Patrick, geen pijn doet, maar hem sterker in ons hart laat leven, de veelheid van zijn personage inkleedt en het gemis verzacht.

Diep bedroefd melden wij u het overlijden van

Patrick Egels

Hij werd geboren te Halle op 7 juni 1958

En is plotseling van ons heengegaan op 28 september 2004

Dit melden u:

Yolande De Bondt,
Kevin Egels,
Carmen Egels,

zijn echtgenote;
zijn kinderen

Karel en José Egels – Vander Motten, zijn ouders;
Amandine Roland weduwe van Gaston De Bondt, zijn schoon-
moeder;

Benny en Ingrid De Vroede-Egels
Rudi en Kristien Egels- Van der Schueren, Silke en Quinten,
Johan en Jessy Egels-Maes, Matthias en Anika,
Jan en Solange De Keye- De Bondt, Sauri, Siel en San-Sue
Patrik De Bondt en Chris Roos, Nathalie, Dominique en Lena

Zijn zus, broers, schoonzussen, schoonbroers, neefjes en nichtjes.

De families Egels, De Bondt, Vander Motten en Roland.

De afscheidsviering waarop U vriendelijk wordt uitgenodigd zal plaatsvinden op

Woensdag 6 oktober 2004 om 15 uur in de parochiekerk van
Onze-Lieve-Vrouw over de Dijle, Onze-Lieve-Vrouwstraat in
Mechelen

Rouwadressen:

Vekestraat 8, 2800 Mechelen
Lunderstraat 11, 1840 Londerzeel
Draaibankstraat 94, 2800 Mechelen

Eigenzinnig, nieuwsgierig, gedreven, zo was jij, Patrick! Steeds op zoek naar de betekenis van de omgeving rondom jou, naar het verhaal achter de façade. Met open ogen en een open geest liep je door de straten van de steden die je zo lief waren. Je ontdekte hoe simpel de dingen soms zijn. Je ontdekte verborgen parels, hun schoonheid ontroerde je. Dit alles wilde je delen met anderen, je wilde de mensen leren kijken. Je nam hen mee op stap. Begeesterend waren ze, je rondleidingen. In Brussel, later ook in Mechelen. Mechelenbinnenstebuiten: jouw geesteskind. Het onbekende en onbeminde erfgoed in de kijker zetten, het was een roeping.

“Rond de Mijlpaal,” “Mechelen tijdens het interbellum”, je brochures over Vilvoorde, de teksten voor de Open Monumentendag-krant en, recent, de wandelwijzer “Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark”: getekend Patrick Egels.

Je hebt gestreden voor een mooiere wereld, in de letterlijke en in de figuurlijke zin. Daarvoor zijn wij je dankbaar. Je hebt een steen in de rivier gelegd en ja, je hebt haar loop een heel klein beetje verlegd. Dat is weinigen gegeven en je hebt het misschien te vaak uit het oog verloren.

Je bent nooit aan de kant blijven staan: RIM, de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg, het Buurtcomité Plaisancebuurt: je bent nooit te beroerd geweest om stelling te kiezen. Mede dankzij jou is in Mechelen heel wat waardevol erfgoed voor het nageslacht bewaard.

Je was een wereldverbeteraar, maar je had de gave om te relativeren. Patrick Egels was geen wereldvreemde droogstoppel. Allen zullen wij ons je onnavolgbare humor herinneren, je optreden als toneelspeler in de traditie van de commedia del’ arte voor je gezelschap ‘Hubris’. Ook ‘Hubris’ was immers verre van vrijblijvend volksvermaak. Fantasie en durf waren nu eenmaal jouw handelsmerk.

Patrick Egels was zoveel meer dan een strijder voor het goede doel. In de herinnering van zijn kinderen Kevin en Carmen zal papa voortleven als een lieve, begripvolle vader, voor zijn vrouw Yolande blijft hij de gezelschap bij wie ze immer begrip en bescherming vond. Voor zijn mama en zijn papa zal hij steeds de dierbare zoon blijven op wie ze zo trots waren en van wie ze zoveel hielden en steeds zullen blijven houden. Zijn familie en vrienden herinneren zich Patrick als een warme en hartelijke man.

Frans Geys

Editoriaal

Op de vooravond van de verwezenlijking van een reeks door hem gekoesterde nieuwe projecten, dienden we volledig onverwacht afscheid te nemen van Patrick. Patrick was op vele plaatsen een spilfiguur, letterlijk en figuurlijk. Waar anderen tegenstellingen zagen, zag hij mogelijkheden. Hij was op vele terreinen thuis. Hij betekende voor heel velen heel veel. Daarom wijden we een dubbelnummer van RIM Nieuws aan Patricks leven en werk. Dit dubbelnummer moet RIM terug een doorstart geven om zijn werk verder te zetten. Eerst geven we een verslag van de huldeviering die we op 6 oktober hielden. Daarna een reeks getuigenissen die ons toekwamen en tenslotte kijken we naar de toekomst.

Overigens was de huldeviering van Patrick in zijn geliefde O.L.Vrouwekerk reeds een voorzetting van zijn levenswerk. Patrick was diepreligieus maar niet gelovig. Hij hield van waarden maar bleef in alles kritisch. Hij wou zijn denken niet afhankelijk maken van wat anderen beslisten of gezegd hadden. Hij wou op zijn beurt geen waterdrager zijn voor een dogmatisch denken of het nu een geloof, een ideologie of een partij was. Maar voor waarden en de gemeenschap wou hij wel opkomen.

Hij beseftte dat een gemeenschap nood had aan herkenningstekens. Door zijn zorg voor omgeving en monumenten wou hij werken aan gemeenschapsopbouw voor vrije mensen. Omdat kerkgebouwen in vele wijken het herkenningsteken zijn voor een lokale gemeenschap en omdat het instandhouden van deze gebouwen mee door heel de gemeenschap gedragen werd, droomde hij ervan dat in deze gebouwen ook van niet gelovigen afscheid genomen zou worden. Een idee om meer dan vluchtige aandacht aan

te besteden, nu zoveel kerkgebouwen ontmanteld, door kloosters en parochies afgestoten worden en wachten op een nieuwe bestemming of op afbraak. Voorbeelden hiervan hoef je in Mechelen niet ver te zoeken.

De afscheidshulde in de O.L.Vrouwekerk bewees dat niet-of andersgelovigen, naast gelovigen zich met de lokale kerkgebouwen en het eraan verbonden kunstpatrimonium verbonden kunnen voelen. Niet zozeer omdat ze als toeristische attractie of als een toffe plaats gelden, maar omdat ze een plaats zijn die mensen dicht bij elkaar brengt, ze tot rust laat komen en omdat ze getuigen dat er in het leven misschien nog andere waarden zijn dan louter materiële.

In een tijd van ontkerkelijking gaf Patrick een signaal dat deze gebouwen nog steeds voor zeer velen een functie hebben. Restaureren, integreren, en niet te snel afbreken!

Erik Nobels

De afscheidshulde

Het afscheid van Patrick bracht vele mensen bij elkaar. Velen waren bereid om hun steentje bij te dragen om hulde te brengen aan Patrick. Dank zij hun inspanning, die gedragen werd door de talrijk opgekomen menigte, konden we zijn gezin, zijn familie en elkaar tot steun zijn. Konden we zien dat we niet alleen stonden met ons leed en onze dank. Konden we vaststellen dat Patrick van vele markten thuis was.

De afscheidshulde bestond uit zes delen:

Het onthaal

Getuigenis van Patricks inzet

- Tekst Joris Sleebus
- Tekst Jos Vandenbreeden
- Tekst Kris van Esbroek
- Tekst Schepen Nobels
- Tekst Frans Geys

Patrick in de omgang

- Tekst Raymonde
- Tekst Tinne
- Tekst Ingrid
- Tekst Amandine

Begroeting van de Urne

Getuigenissen van familieleden

- Tekst Kevin
- Tekst Carmen
- Tekst Yolande

Bezinningsogenblik, dank en afscheid

Aan Joris Sleebus werd gevraagd een getuigenis te geven van Patrick als gids

Dag dames en heren,

Ik ben Joris Sleebus, medewerker bij Brusselbinnenstebuiten en vriend van Patrick.

Binnen Brusselbinnenstebuiten was Patrick een van de langst meedraaiende gidsen.

De reacties van nieuwe, jongere gidsen op zijn doodsbericht vorige week waren dikwijls gelijklopend. Eigenlijk kenden ze Patrick niet zo goed, maar, toen ze leerden gidsen waren ze eens met hem mee geweest en zijn ongelooflijke kennis en deskundigheid en zijn rake analyses waren hen allemaal bijgebleven.

Dus, 'een beetje onbekend', 'kennis', 'deskundigheid', 'analyse' en 'raak'. Deze woorden zijn tekenend voor Patrick's positie en gidswerk bij Brussel.

Ik heb ze even geteld, sinds 1981 driehonderd keer, dus voor zowat 7.500 mensen.

Dag dames en heren, zie hij dan, ik ben Patrick Egels, medewerker van Brusselbinnenstebuiten. Zo zei hij dat.

Ik ben. Hij kon ook elk woord zo zorgzaam uitspreken, waardoor elk woord van Patrick voor drie stond. Het klonk als: ik sta voor wat ik sta. Dat had niets arrogants of pretentius. Nooit. Integendeel. Het hield voor de andere zelfs een uitnodiging in om ook te staan voor iets.

Want toespreken was maar een begin. Uitwisseling van opbouwende gedachten die konden leiden tot positieve evolutie waren zijn doel.

Geschiedenissen waren de basis voor de toekomst.

De eerste twee keren dat ik hem tegen kwam, vergeet ik nooit.

Er werd aangebeld bij het Brukselsecretariaat. Op het trottoir stond een jonge kerel. Hij beweerde dat hij wilde gidsen bij Brukselbinnenstebuiten. Eigenlijk zag ik dat niet zitten. Ik stuurde hem met een kluitje in het riet en, eerlijk gezegd, hij verdween toen even uit mijn geheugen.

Een jaar nadien was hij daar weer. Ditmaal stond er op het trottoir een volwassen kerel.

Hij had iets helders en scherps gekregen. Enkele maanden later gidste hij zijn eerste Brukseltoers.

Vele jaren later vertelde hij me dat hij tussen, dat 1ste en dat 2de bezoek, in het leger was geweest. Na afzwaaien, was 'bellen naar Bruksel' het allereerste dat hij deed. Het allereerste. Onmiddellijk. Ik vind dat ongelooflijk.

Het zegt iets over zijn volgehouden overtuiging, en zo heb ik hem steeds gekend.

Een vasthouder, een vastbijter. Iemand die niet losliet.

Binnen Bruksel was hij niet alleen 23 jaar gids, maar ook pleitbezorger om meer te doen met al die deskundigheid en inzichten, dan enkel maar aanschouwend uitleggen en verklaren. Hij wilde ook standpunt-inname en actie. Overtuigingen waarmee hij binnen Brukselbinnenstebuiten geen gelijk haalde, maar waarmee hij bij RIM in Mechelen wel knappe dingen realiseerde.

Misschien maakte dat vastbijten hem ook zo kwetsbaar. Ontgoochelingen over wat niet kon, waren talrijk. Dit betekende echter niet dat Patrick koppig of onbuigzaam was. Daarvoor was hij te hoffelijk en sober, nobel en voorzichtig, ethisch betrouwbaar en oprecht.

In zowat elke situatie vertoonde hij een absoluut respect voor alles en iedereen. Nooit heb ik hem anderen de wind

uit de zeilen weten nemen. Zijn basishouding leek me deze van absolute gelijkheid tussen iedereen. Maar niet iedereen gedraagt zich vanuit diezelfde gelijkheid en voorzichtigheid of vanuit datzelfde respect. Hij was te hoffelijk om te steigeren of woest te worden, of, om met zijn ontgoochelingen op iemand anders te wegen. Alleen met dat gewicht op zijn schouders, was soms zeer zwaar.

Patrick was ook trouw en dankbaar. Hij had leren kijken naar stad en stedelijkheid en leren gidsen bij Brukselbinnenstebuiten. Bij Bruksel was hij de man die ons beter leerde kijken naar geschiedenis, ons afbracht van eenzijdig-bevlogen mei 68-formuleringen, en ons dwong om na te denken over achtergronden, mechanismen, doelen en middelen. Die wisselwerking tussen hem en Bruksel heeft hij nooit vergeten. Daar was hij trouw aan en dankbaar voor. Nochtans had hij alle reden om zijn engagement bij Brukselbinnenstebuiten af te bouwen en op den duur af te sluiten. Mechelen had hem immers nodig.

Bij periodes was hij een tijdje weg. In het begin was dat effe wennen. Maar hij kwam altijd terug en was telkens bijzonder dankbaar dat de deuren openbleven. Hij werd een copain de toujours.

Dat geregeld wegblijven gaf hem echter ook een schuldgevoel, omdat hij zo graag beide, dus Mechelen en Brussel, volledig had gedaan.

Patrick, met uw open ogen, vanuit uw heldere geest, en met uw rake woorden, hebt ge voor velen de façade van schijnheiligheden doorbroken. Mensen die u meemaakten tijdens uw gidsbeurten in Brussel herinneren zich uw ongelooflijke deskundigheid, uw durf om heilige huisjes te slopen.

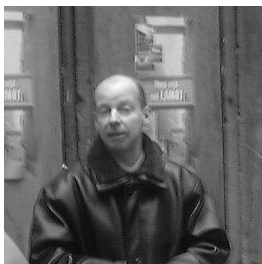
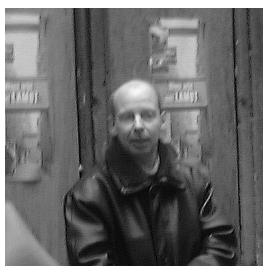
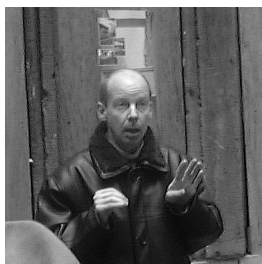
Met de u zo eigen kenmerkende, nuancerende humor of kritisch-analyserende spot, hebt ge analyse voor velen

draaglijker gemaakt.

Daarachter zat echter ook uw eigen wantrouwen, ongeloof
of wanhoop, verborgen.

Ook na uw dood blijft ge inspiratiebron, niet alleen langs
uw eigen publicaties en boeken, maar misschien nog het
meest als geëngageerd persoon met een warm en trouw
hart voor cultuur, geschiedenis, samenleving en vrienden.

Joris Sleebus,
Brukselbinnenstebuiten
6 oktober 2004

Aan Jos Vandenbreeden werd gevraagd over Patricks publicaties te spreken

Beste familieleden, beste vrienden

Op 8 december kreeg ik een mail van Patrick i.v.m. de uitgave van de eerste wandelwijzer: “Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark”. Ik dacht toen, ja Patrick, dat is fijn, want je koos weer een wijk uit die helemaal niet gewaardeerd wordt en waar onlangs nog één van de sleutelgebouwen, de voormalige afspanning “La Ville de Mons”, beter bekend als de “Leyden” werd afgebroken. Je hebt je tegen deze sloop ettelijke malen verzet, maar soms zijn de openbare besturen veel te kortzichtig, dat is niet alleen het geval in Mechelen, dat weten we. Onbekend is onbemind, en daarom koos Patrick telkens gebouwen, wijken en stadsdelen uit die ondanks hun schoonheid en rijkdom, niet in de kijker lagen, “die niet langs platgetreden toeristische paden lagen”.

Het heeft mij ook niet verwonderd dat Patrick deze eerste wandelwijzer begon met de volgende zin: “Het heeft maar een haar gescheeld of de wandeling tussen Brusselpoort en Vrijbroekpark zou bijzonder kort geweest zijn. In de jaren 1960 waren er stemmen opgegaan om de voor het ringverkeer hinderlijke Brusselpoort steen voor steen te ontmantelen en ze opnieuw op te richten in het Vrijbroekpark.” En tot op vandaag, 40 jaar later, kan de Brusselpoort – een uniek monument overigens- niet bogen op een aangepaste omgeving. Het weze een hint voor Mechelen.

Deze wandelgids is ook niet “gewoon” zoals men zou denken, want bij elke straat, laan of park heeft Patrick zijn sensibiliserende en inspirerende commentaar geschreven. Zo eindigt hij de bespreking van de Vekestraat met de bood-

schap: “een goede aanpak van dit soort binnengebieden kan de woonkwaliteit in het stadscentrum bevorderen”.

Neen, het is geen alledaagse toeristische gids; het is een wandelwijzer die ons op een positieve manier opmerkzaam maakt tot op de kleinste details, waar men gewoonlijk overkijkt.

Patrick heeft wandelaars leren zien en hen tegelijk leren begrijpen waarom steden, architectuur en kunst in de gevels zo in elkaar zitten. En vooral benadrukte hij de schoonheid en de beeldkwaliteit van onze leef- en woonomgeving. Telkens als je hem hoorde of zag, telkens als je zijn teksten las, gaf hij een bijdrage tot het debat over stedelijke kwaliteit! Dat is pas voornaam!

In 1998 kwam Patrick mij vragen om de inleiding te schrijven voor zijn boek “Mechelen tijdens het interbellum, wederopbouw, art deco en modernisme”. Ik zei hem toen: “Dat is schitterend wat je hebt aangevat, want deze architectuur behoeft nog heel wat sensibilisatie”. Het mag gezegd worden: voor de eerste maal werd de interbellumarchitectuur in Mechelen grondig bestudeerd.

En weer was dit boek doorspekt met opmerkingen waaruit bleek dat Patrick enorm veel van die architectuur hield en zijn liefde wou overdragen op de lezer en ook op de wandelaar die hijzelf zovele malen rondleidde in Mechelen.

Enkele weken geleden, zag ik vanop het dakterras van de voormalige woning Lens, Patrick met een groep mensen op de middenberm van de Schuttersvest staan, wijzend naar mijn woning, waarvoor hij zelf in zeer grote bewondering stond en waarvoor hij indertijd de bescherming als monument had bekomen met een lijvig dossier.

Hij riep “Jos” en we wuifden elkaar toe. Dat beeld zal ik

nooit vergeten, want dit was ons “afscheid”. Meer woorden hadden we niet nodig.

De laatste zin in zijn boek “ Mechelen tijdens het Interbellum” luidt: “De interbellumarchitectuur blijft een onuitputtelijke inspiratiebron, nodig om verder te bouwen aan de stad van morgen”.

Al de teksten die Patrick schreef zijn voor ons “onuitputtelijke inspiratiebronnen”, om zijn pionierswerk verder uit te dragen.

Toespraak van Jos Vandenbreeden, directeur van het Architecture Archive-Sint-Lucasarchief VZW ter gelegenheid van de afscheidsviering van Patrick Egels op woensdag 6 oktober 2004 om 15 uur in de parochiekerk van Onze-Lieve-Vrouw over de Dijle, Onze-Lieve-Vrouwstraat in Mechelen.

Deze tekst draag ik op aan Yolande De Bondt, echtgenote van Patrick, aan zijn kinderen Kevin en Carmen, aan zijn ouders Karel en José Egels-Vander Motten, aan zijn schoonmoeder mevrouw Amandine Roland, aan zijn familie en aan de leden van RIM en Mechelenbinnenstebuiten. Het weze een getuigenis van onze jarenlange vriendschap met Patrick en een blijvende herinnering aan zijn ononderbroken inzet voor het stedenbouwkundig en architecturaal erfgoed.

Aan Kris van Esbroeck werd gevraagd over Patrick's inzet voor het stedelijk erfgoed te spreken als lid van de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg.

Over Patrick

Patrick Egels was sedert oktober 1995 lid van de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg. Het college van Burgemeester en Schepenen stelde hem aan als externe deskundige. Patrick was een uitstekend lid van onze commissie. Hij kende 'het vak' inderdaad door en door en had, als geen ander, een vlijmscherp inzicht in de stedenbouwkundige ontwikkeling van onze stad.

Hij was competent, zeer gedreven én een moedig man. Patrick Egels stak zijn nek uit, ook als het moeilijk werd en heeft meer dan één gewonnen strijd op zijn actief. Denken we maar aan zijn strijd voor het Groen Waterke en het behoud van het Nekkerspoelstation.

Uit de vergaderingen van de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg onthou ik vooral zijn niet aflatende aandacht en inzet voor de kleinere, minder bekende gebouwen die deel uitmaken van het stedenbouwkundig monument Mechelen.

Patrick Egels was een wereldverbeteraar, maar dan wel een die midden in de wereld stond, die ook kon relativeren en vaak met zeer veel humor uit de hoek kwam. Zijn heengaan is ook voor de Stedelijke Commissie een groot verlies. Wij verliezen een spitsbroeder, een rechtvaardige rechter.

Aan mevrouw Egels, aan de kinderen Kevin en Carmen, aan de familie betuigen wij ons diepste medevoelen. Moge

het besef dat onze dierbare stad Mechelen veel te danken heeft aan zijn kennis, aan zijn gedreven optreden, moge dat besef de pijn vandaag iets draaglijker maken.

Kris Van Esbroeck - 6 oktober 2004

Voorzitter Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg

*Aan Schepen **Frank Nobels** werd gevraagd over de relatie tussen Patrick en de Stad Mechelen te spreken.*

Yolande, Kevin en Carmen,
Familieleden,
Vrienden van Patrick,

Afscheid nemen doet altijd pijn. De uitdrukking dat iedereen vervangbaar is, is naar mijn gevoel niet juist. Ieder mens is uniek. En zo'n uniek mens was en is Patrick nog steeds. Want in onze gedachten zal hij, zoals we hem kenden, zoals we hem zo vaak hebben ontmoet, als Patrick Egels blijven verder leven. Mechelen binnenstebuiten ten voeten uit.

Een tengere man met een enorm groot hart voor het bouwkundig erfgoed van zijn stad. Hoe dikwijls zagen we hem niet rondlopen in de binnenstad of in één van de 19e-eeuwse woonlobben, in een loop- of wandelstijl die zo kenmerkend was voor hem.

Liep hij er alléén, dan was het al kijkend en genietend van de schoonheid van de architectuur, of al mijmerend en teleurgesteld over een nieuwe wonde die hij zonet ontdekt had in de straatwand.

Was hij in groep, dan was Patrick de ervaren gids die de mensen op een overtuigende wijze vertelde over de rijkdom van ons patrimonium en was hij het die het stedenbouwkundig verhaal van onze stad in zijn juiste context plaatste.

Begaafd en eerlijk zoals die was, schuwde hij de kritiek aan

het adres van de beleidsmakers niet. Zijn waakzaam oog voor de architecturale en planmatige ontwikkelingen in deze stad versterkte het publieke debat tot behoud van de authenticiteit en de menselijke schaal van deze stad, tot respect en waardering voor het door de eeuwen heen gegroeid bouwkundig patrimonium.

Als beleidsmaker wil ik mijn dankbaarheid uitspreken voor het feit dat hij ons daarop gewezen heeft en wil ik mijn persoonlijke waardering uitdrukken voor datgene wat Patrick voor “zijn” stad gedaan heeft. De stad waarin hij leefde, de stad waar hij zo veel van hield, het stratenpatroon dat hij als zijn binnenzak van buiten kende, de gebouwen die hem zo dierbaar waren en die hij koesterde als geen ander.

Zijn engagement als stadsgids was een logisch gevolg van zijn gedrevenheid om nog meer mensen, bezoekers en Mechelaars, bekend te maken met onze stad.

De stedelijke dienst voor toerisme deed dan ook regelmatig beroep op hem voor rondleidingen die de stad zelf aanbood en voor het begeleiden van groepen die een bezoek aan Mechelen reserveerden.

Patrick bewees al snel dat hij een veelzijdig inzetbare stadsgids was. Op het gebied van stadsbezoeken kende hij zijn klassiekers, en aanvragen voor gespecialiseerde thematische rondleidingen zag hij steeds als een uitdaging.

Zijn uitgebreide parate kennis over Mechelen en zijn betrokkenheid bij de stedenbouwkundige en andere ontwikkelingen, stonden garant voor succesvolle themawandelingen zoals deze van de stadsvernieuwing, of van Brusselpoort tot Vrijbroekpark, e.a.

Geen wonder dat Patrick er ook bij was wanneer er voor de Open Monumentendag teksten of rondleidingen moesten voorzien worden.

Hij deed zijn werk als stadsgids op een integere manier. Ook wanneer dit botste met zijn eigen temperament en zijn engagement binnen diverse andere organisaties die zich inzetten voor het behoud van het Mechels erfgoed.

Als stadsgids was hij een kritische, maar steeds loyale ambassadeur voor de stad. Zijn duizendpotige inzet zorgde er wel voor dat het voor de toeschouwers niet steeds even duidelijk was welk petje Patrick nú weer op had (RIM, stadsgids, Mechelenbinnenstebuiten...). Af en toe zorgde dit voor enige onthutsing, alhoewel de taal die hij gebruikte steeds dezelfde was en de inhoud even gefundeerd.

Mechelen moet Patrick dankbaar zijn. Als we het “juiste verhaal – het eerlijke verhaal” van onze stad en de schoonheid van haar architectuur aan toekomstige generaties kunnen doorgeven, is het mede dankzij de ononderbroken, enthousiaste en onbaatzuchtige inzet van Patrick. Dit vergeten we nooit !

Aan Frans Geys werd gevraagd om een getuigenis over Patrick te geven namens RIM en Mechelenbinnenstebuiten.

Patrick, met jouw heengaan verliest Restauratie Integratie Mechelen niet meer of niet minder dan haar gezicht. Want dat was jij na al die jaren geworden. Mensen komen en gaan. Mensen kiezen voor een plaatsje in de luwte, schakelen om beroeps- of gezinsbesognes naar een lagere versnelling. Zo gaat dat nu eenmaal. Maar jij, jij bleef. In de voorhoede. RIM, dat was voor velen Patrick Egels.

Toen in 1987 een groepje angry young men de handen uit de mouwen stak om een halt toe te roepen aan de tergende teloorgang van het erfgoed in Mechelen was jij daar meteen bij. Kon het ook anders? De strijd voor ons erfgoed was voor jou een roeping. In de nieuwe vereniging werd je spoedig een van de voortrekkers. Je ontpopte je als een man met een grote background en een nog grotere leerhonger. Hoewel je geen opleiding had als historicus, verblufte je ons vaak met je kennis van het gebouwde erfgoed. Je wist doorgaans als geen ander het belang van een gebouw, van een stadsbeeld te duiden. Je visie op monumentenzorg was fris en vernieuwend. Erfgoed dat door de goegemeente lang niet naar waarde werd geschat, jij had er oog voor. Meer zelfs: het werd je troetelkind. Zelfs binnen de sector van de monumentenzorg stuitte je vaak op onbegrip, moest je opboksen tegen vastgeroeste ideeën.

Je belangstelling en je strijd voor het onbeminde patrimonium blijkt ondermeer uit de onderwerpen van je publicaties. Het industrieel erfgoed in "De Mijlpaal", lang voor het begrip "loft" tot het vocabulaire ging behoren van op zeker spelende beleggers. Wederopbouwarchitectuur, art déco en modernisme in een provinciestad in "Mechelen tijdens het interbellum."

En, heel recent, je wandelwijzer "Tussen Brusselpoort en

Vrijbroekpark.” De eerste brochure van wat een reeks moest worden. Een reeks over de gebieden aan de rand van de kernstad, in de ogen van velen niet meer dan grijze woonlobben waaraan geen glanspapier dient verspild.

De afbraak van café “Leiden”, een van de gezichten van deze wijk, het was voor jou haast een persoonlijke nederlaag. Dat met café Leiden meer verdween dan een historisch pand, dat een stadsgezicht onherroepelijk werd verminkt, daarvan heb jij de bewindslui niet kunnen overtuigen. Die ruime kijk op de Plaisance-buurt typeert je visie op monumentenzorg en stedenbouw. Het was immers in de eerste plaats onder jouw impuls dat RIM haar werkingsveld uitbreidde van de monumentenzorg naar de ruimtelijke ordening en de stadsvernieuwing. “Een monument staat nooit alleen,” jij had de bedenker kunnen zijn van die slogan.

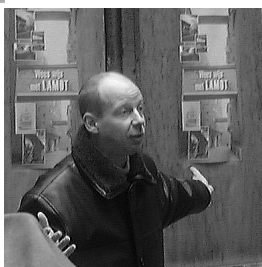
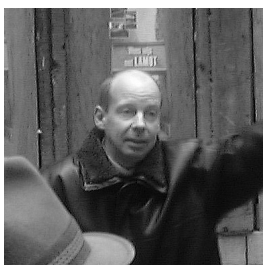
Je geschriften, je dossierkennis en je inzet hebben je uiteindelijk toch de waardering opgeleverd die je verdiende. Je publiceerde in verschillende tijdschriften. Dat uitgerekend jij in 2001 en 2003 werd aangezocht om de inleiding te schrijven van de brochure ter gelegenheid van de Open Monumentendag, het was vast een riem onder het hart.

Je strijdbaarheid heb je bij die erkenning niet ingeschoten. Je was een integer man. In het RIM-tijdschrift en op andere fora bleef je ongenadig kortzichtigheid, domheid en wanbeleid op de korrel nemen.

Je was niet alleen een actievoerder en een publicist. Je was –misschien voor alles– een verhalenverteller. Het verhaal van de stad boeide je mateloos. Waar je ook kwam, je dompelde je onder in de sfeer, je observeerde de omgeving met een scherp oog voor detail. De inzet waarmee je telkens weer de zomerwandelingen van Mechelenbinnenstebuiten,

jouw geesteskind, uitwerkte, wekte bewondering. Hoe je toeleefde naar de eerste wandeling, hoe je ongeduldig wachtte om de affiche te verspreiden. Wie ooit met jou op stap is geweest, kijkt met andere ogen naar Mechelen. Met begrip, met respect. Zoals jij het hebt gewild, Patrick.

Frans Geys

Tekst Raymonde

Patrick E.

Zoals we hem wel meer tegen zijn gekomen,
Slenterend, dwalend haast in de straten van
Mechelen, dromend ook, maar meer nog
Keerde hij ze Binnenstebuiten, de hele RIMram
Zijn vraag om aandacht voor schoonheid en verleden
Het verfoeien van verkrotting van huis, van monument
Meermaals heeft hij er de rotte plekken van aangetoond

En later op café
Ook wel eens de rotte plekken van het leven zelf
Verwachting, verdichting, verval, want ook daar
Is hij die tegengekomen, en wij met hem
Al was er hoop en Yolande en Carmen en ook Kevin
Al was er dat zo vol verwachting naar het leven kijken
Er is ... dit net zo'n beetje Patrick zijn, in ieder van ons.

september 2004
Raymonde

Tekst Tine

Gedicht "De plek"

"De Plek"

je moet niet alleen, om
de plek te bereiken,
thuis opstappen,
maar ook uit de manieren
van kijken.

Er is niets te zien, en dat
moet je zien.
Om alles bij het zeer oude
Te laten.

Er is hier. Er is tijd
Om overmorgen iets te
hebben achtergelaten.
Daar moet je voor zorgen.
Voor sterfelijkheid.

Herman De Coninck

Tekst Ingrid Egels

Toen stil – de avond – de lichten doofde
en tot donk're nacht verging,
ben je plotseling ingeslapen,
liet je alleen – herinnering

Nu troost ons enkel de gedachte
Dat je verdiende rust geniet,
Want in het land waar je nu woont,
Bestaat geen pijn meer, geen verdriet.

Het is zo moeilijk afscheid nemen,
Maar je blijft in ons voortbestaan
En eens zullen wij je weer omarmen,
Daar – waar je ons bent voorgegaan.

Tekst Amandine De Bondt, de schoonmoeder van Patrick

Patrick

Voor mij was je steeds als mijn eigen zoon.

Wat wij allen nu voelen en denken doet ieder volgens zijn
eigen beleving
Woorden schieten te kort om mijn gevoelens te uiten.

Als afscheid wil ik je danken.
Danken voor je vertrouwen
Voor onze gesprekken
Je bereidwillige hulp
Maar vooral voor je warme genegenheid.

En wat ik nooit vergeet is het respect en de bewondering
die je Gaston betoonde, zelfs heel recent nog.

Door Carmen, Kevin en Yolande blijf je altijd voortleven, en
je stille wens om het gezin bij te staan zal als een balsem
zijn.

Patrick, waar je geesteskracht nu ook mag vertoeven, in
mijn overtuiging ben je nu rustig, onbezorgd en toch hou je
de wacht over iedereen die je lief hand.

Tekst van Kevin Egels

Vader,

Ik keek naar je op
Ik had je intelligentie
En goedaardigheid altijd al bewonderd,
Ik hoop dat ik in mijn leven kan bereiken,
Wat jij verwezenlijkte. Je hebt je wijsheid met me gedeeld,
Me humor en vreugde leren kennen,
Je hebt me geleerd hoe je sterk moet zijn
En hoe je moet volhouden,
Dankzij jou ben ik de persoon die ik vandaag ben
En daar ben ik je dankbaar voor.
Ondanks onze conflicten, is er geen moment gekomen dat
ik minder van je hield.
Je lichaam is heengegaan,
Maar je ziel zal altijd in me blijven bestaan.

Tekst Carmen Egels

Vroeger was hij
Er steeds voor mij
Nu ook
Maar anders

Hij heeft veel slechte tijden gehad
Maar ik geloof
Dat hij meer goeie tijden heeft gehad
Dan slechte

Ik was veel boos op hem
Met reden vond ik
Maar ik was
Blijkbaar iets te hard
Hij leed eronder en
Hij zei steeds "sorry"
Voor zijn fouten

Ik wou hem niet geloven
Telkens zij hij sorry
En hij meende het
Maar ik wist het niet
Ik zag het te laat in
Dat hij er echt van afzag

Maar nu blijft hij voor eeuwig bij mij
hoe hij ook was
Ik hou van hem en zal hem nooit vergeten
Hij was en is er nog steeds voor mij.

Carmen.

Tekst Yolande Egels

Patrick,

Hij is uniek
Gaat rechtdoor zee
De schok, de steen en het ..., het besef
Dat het zo is,
Nu hij er niet meer is
Laat hij het eens zo hard voelen
Hoe uniek hij is.

Hij is onmiskenbaar betekenisvol
Dringt tot je door
Zit plots voorgoed gegrift
In de ziel van zijn mensenzee
De bezieler van het erfgoed
Gidst ons mee
In het betekenisvolle.

Hij is een filosoof
Versnelt de stroom in gedachten
Stelt vraagtekens
Diametraal tegenover geplogenheden
Doorbreekt hij ook
De logische levenslijn en
Vaart ons mee
In het filosofisch denken

Hij is een volharder
Geestig komt hij verrassend uit de hoek
Als een liefdevol kind
Dat er niet meer is
Voor zijn mama, zijn papa en zijn familie

Veel pijn en verdriet
In zijn kerk leert hij ons volharden

Hij geeft de essenties van het leven mee
In het breedst mogelijke spectrum
Liefde als mijlpaal in 't gezin.
Heilig zijn zijn kinderen
Hij maakte van hen sterke persoonlijkheden
Kevin en Carmen proficiat
Papa is ontzettend vertederend
Ook in zijn onaantastbare aanwezigheid
Geeft hij die essentie mee.

Hij is een steunpilaar
Voor zijn vrouw maakt hij ook die waar
In de harten van de mensen
De steun van hen aan Kevin, Carmen en mij.
Wij danken jullie met dezelfde warmte
Van Patrick diep binnenin ons. Sereen
Samen herinneren we nu allen hem
Als de speelse bourgondische levensgenieter
Zo blijft hij dankzij jullie onze steunpilaar

Yolande
Zondag 3 oktober 2004

Tekst van Carmen op gedachtenisprentje

Papa,
Je lach,
Je stem,
Je liefde,
Je blik,
Alles van je!
Is het mooiste wat
we ons ooit konden voorstellen
Je gevoelens
Je humor
Je vriendelijkheid
Je strijd voor de historische gebouwen
Jij bent onvergetelijk
We blijven van je houden
En vergeten zullen we je nooit!
De sterkte die je ons gaf
Blijven we houden

Van: Joris Sleebus, Brukselbinnenstebuiten

Dag maat,

Uw ogen, zo wat ondeugend,
en vooral, een uitnodiging tot diepgang.
Uw hoofd, zo wat schuin,
alsof het de formulering nog wat wilde nuanceren of accen-
tueren.

Uw neus, bijna opgetrokken tot een krulletje,
voorbode van een vermetelete formulering.

Uw lijf, een beetje krom,
als een uitnodiging voor een antwoord. Ja, misschien een
contact, een discussie.

Want, dan geraken we weer wat vooruit.

Want dat wilde je toch.

Vooruit!

Uw maat, Joris Sleebus
van Brukselbinnenstebuiten

Citaten over de inzet van Patrick

Een vriend, een goede buur, een man die zich onbaatzuchtig ingezet heeft voor het karakter en voor de eigenheid van de stad. En met resultaat ! ..... Voor de leefbaarheid van onze buurt en van de stad had Patrick nog veel kunnen verwezenlijken....

Rudi Albert

Wij zullen met de inspiratie van Patrick onze liefde en de strijd voor de stad verder zetten.

Antwerpen Averechts

De tijd stond stil bij het lezen van het droevige nieuws. In een flits beleefde ik alle momenten met Patrick terug. Veel herinneringen....
En ook veel vragen....

Koen Anciaux

De kennismaking met Mechelen op zondag 29/08 o.l.v. Patrick, was boeiend en onvergetelijk.

Gerda Serbruyns

De Mechelse erfgoedsector is een van zijn pioniers kwijt. Zijn gedrevenheid, zijn kennis, zijn volhardendheid en zijn enthousiasme zullen voor mij steeds een voorbeeld blijven.

Tina Vanhoye

Hij was een spitsbroeder van het eerste uur. Hij stak zijn nek uit als het moeilijk werd en heeft menige strijd gewonnen, waardoor hij voor altijd zijn naam verbonden heeft aan onze stad.

Michèle Eeman

Patrick ijverde voor een mooie stad,
Met respect voor haar cultureel erfgoed.
Hij begreep wel dat dit past ook in een moderne tijd,
Dat het zelf kan bijdragen tot het economische leven.
Ik stond vaak versteld van zijn en jullie kennis.
Dankzij Patricks wandelingen woon ik niet meer in een rij-
huis, maar in een art-nouveauwoning.

Joris Philips

Ik druk hierbij mijn oprechte waardering uit voor de inzet van Patrick die er mede toe geleid heeft dat de zorg voor het erfgoed in Vlaanderen uit de verdomhoek werd gehaald. Zijn bijdrage voor Mechelen in het bijzonder is bewonderenswaardig.

Johan Sauwens

Hij was een loyaal lid van de kring en een toeschietelijke medewerker. Zijn inspanningen (en resultaten) voor het behoud en het beheer van het Mechels bouwkundig patrimonium, oud of nieuw, hebben bij veel stadsgenoten het bewustzijn voor ons erfgoed aangescherpt.

*Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van
Mechelen
Paul Delbaere, secretaris*

Patrick was immers iemand met wie wij regelmatig en graag samenwerkten, en voor wiens inzet en beginselvastheid wij het grootste respect hadden en hebben.

Voor wat het waard is: we zullen de beste herinneringen aan Patrick bewaren en ons bescheiden steentje bijdragen opdat het maatschappelijk zo nuttig werk dat hij allemaal heeft verricht, niet voor niks is geweest. Hierbij zullen we met plezier samenwerken met zijn nauwe vrienden, zoals b.v. Erik Nobels.

Bernard Desmet, i.o Masereelfonds

Ik heb Patrick altijd gewaardeerd voor de manier waarop hij de woensdagse stadstochten leidde. Ik heb er steeds van genoten en dat verder verteld aan mijn gasten. Jammer dat hij er niet meer bij zal zijn.

Paule Dierens

Patrick is een begrip, een gevestigde waarde voor ons allemaal. We hebben dan ook het grootste respect voor Patrick. De teksten van Frans Geys geven weer wat wij nu voelen.

Gerda Horremans

Ik zal Patrick steeds blijven herinneren als een bijzonder geëngageerd iemand ten behoeve van zijn geliefde stad.

Luc Quirin

Ik zal mij Patrick altijd blijven herinneren als een warme, innemende man die heel veel hield van onze stad.

Sven Van Hazendonk

Ik kende Patrick als een goeie gids met heel wat expertise. Niet alleen in Mechelen maar ook in Brussel en in Vilvoorde droeg hij zijn steentje bij.

Sofie Dewinkeler

Ook wij zullen deze geëngageerde Mechelaar missen...

Geert en Bart, inwoners van Vilvoorde en gids van BBB

Bij het vernemen van het heengaan van uw echtgenoot Patrick bied ik U en uw familie mijn oprechte deelneming aan en wens U veel sterkte in deze moeilijke dagen.

Jean-Luc Dehaene

Innige deelneming in de grote smart die U treft.

Luc Van den Brande

Zijn strijd voor het goede doel was één van zijn kenmerken. Op die manier blijft hij ook in ons eigen streven verder leven.

Mark en Lut Maes-Thoen

Ze bewonderen hem om zijn inzet voor de idealen waarin hij geloofde en de onbaatzuchtigheid waarmee hij ze verdedigde ten bate van de gemeenschap. Ons stedelijk patrimonium heeft zijn behoud grotendeels aan hem te danken.

De heer en mevrouw Leo Beeck

We waren niet “close”, maar op één of andere manier bleven onze wegen elkaar kruisen: Patrick op het stationsperon, Patrick achter zijn kopje koffie voor de trein ‘s ochtends, Patrick altijd onderweg...

Wat hem dreef, weet ik niet, maar wat blijft, is zijn gedrevenheid.

Stef en Beatrice Binst-Knops

Dank zij Patrick leerden we kijken naar de mooie gevels in Mechelen. Zijn we naar Mechelen komen wonen en houden we van onze stad. Patrick kunnen we niet meer vergeten, een pracht van een mens met zo veel talenten!

Jan en Annemarie Gerard-Tanghe

De ontmoetingen met hem in en rond de Manufactuur zullen wij ons blijven herinneren. Zijn pittige rondleidingen door de stad deden ons telkens Mechelen met andere ogen ontdekken.

Yvan Maes De Wit

We kenden Patrick als de minzame ijveraar voor het Mechels erfgoed, steeds werkend aan een betere leefomgeving

Koen en Anne De Vos-Merckx

Het is triest dat iemand zo jong, zo enthousiast en maatschappelijk betrokken overlijdt.

Mij zal hij altijd blijven als een sympathieke eenvoudige man.

Notaris Arnout Schotsmans

Wat ons opviel, was dat hij een zeer nadenkend mens was, die zeer sterk betrokken was bij het wel en het wee van zijn omgeving en met name het Mechelse.

NN

Indrukwekkend hoe jullie deze afscheidsviering gemaakt hebben! Echt knap wat jullie brachten ...

Willy, Griet, Arno & Nina

Patrick zal in het geheugen van deze mensen blijven leven als de man die inderdaad nooit aan de kant bleef staan en in de bres sprong voor ons erfgoed.

NN

De weg is lang en onvoorspelbaar,
Patrick is niet meer
Hij volgde steeds zijn eigen weg
En hij baande voor ons
Een weg door Mechelen
Ik heb het gevoel dat we in Mechelen, alle dagen, op vele
plekken een beetje onderweg zijn met Patrick

Leen De Becker

Mechelen
Heb jij voldoende oor
Voor de klacht en wijze raad gehad
Jij Mechelaar
Heb jij die sterke schouders wel geboden
Zo nodig
Om zijn grootse droom te schragen
Patrick
Je blijft een bron voor kracht en inspiratie
In deze soms zo kille stad
Waar menig mooie gevel
Eens klankbord voor je fier verhaal
Ons oproept tot warme dankbaarheid
Wie zal nu de fakkel dragen.

H. Candries

Het is moeilijk te aanvaarden dat we Patrick, niet meer zullen tegenkomen in Mechelen. Woensdag nog, voor hij spoorloos verdween, zag ik hem op de IJzerenleen en vertelde hij enthousiast over een project waarvoor hij snel eens zou langskomen. Toen ik kort daarna hoorde van zijn plotse overlijden, overstelpte mij een onuitsprekbaar gevoel van verlies en gemis. Hij zou mij niet meer kunnen zeggen welk project hem zo bezielde.

.....

Ik wil Patrick in mijn herinnering bewaren zoals ik hem laatst zag: een warm en authentiek man, oprecht met mensen en hun leefomgeving bezig, een begenadigd en boeiend verteller met een hart voor het zwakke en het broze, opstandig tegen groot geweld van projectontwikkelaars en politieke zwaargewichten die geen rekening houden met culturele waarden en kleinschaligheid. Hij had het er niet gemakkelijk mee, boekte soms overwinningen maar moest ook tegenslagen incasseren.

Ik heb Patrick altijd heel erg geapprecieerd om die oprechtheid. Hij heeft mij mijn eigen stad leren kennen op een geëngageerde wijze. Boeiend en met heel onverwachte eigenheden. Hij was een gids, niet alleen langs straten en pleinen maar een gids naar de mensen in een stedelijke samenleving. Gevoelig en daarom zelfs soms zo zwak. Met hem verliezen we een hartelijke en betrouwbare bondgenoot in onze dagelijkse bekommernis om het culturele erfgoed

Heidi Denijn

Samenleven met een niet alledaagse begeesterde en begaafde man/ vader
Soms betaal je er een te hoge prijs voor.

Nathalie en Jeroen, gidsen van Brukselbinnenstebuiten

Patrick is bekend bij heel veel Mechelaars. Zijn inzet voor de stad was mateloos groot. Onverdroten heeft hij zich ingezet voor het culturele erfgoed.

Mon Schepers

Als een man zoals Patrick wegvalt, blijven velen verweesd achter.

Hoe bescheiden hij zich ook opstelde, hij was een sterke aanwezigheid. Op hem kon je vertrouwen.

Annemie Pijcke

Ik herinner mij Patrick nog heel goed op de schoolbanken: hij was één van de meest kritische van zijn klas. Ik heb hem later terug ontmoet, bezield door zijn aanpak om Mechelen binnenstebuiten te kennen. Hem gevolgd, op stap, en met veel in interesse om de andere kant van Mechelen te bekijken. Zijn kritische zin zal zijn persoonlijk leven niet vergemakkelijkt hebben. Door zijn inzet heeft hij dingen in beweging gebracht.

Christiane Trumont

En ja, hij was ook een fijn man, die het beslist goed meende en zich vaak alleen voelde, net als ieder van ons. Hij had graag mensen om zich heen. Hij deelde graag eten en drank en ja, hij kon het niet beheersen.

Hij was ook geen uil, op sommige vlakken zelfs heel verstandig en voor vele dingen zat zijn hart op de juiste plaats. Hij was een graag gezien persoon. Alleen kon hij het niet allemaal aan en dat is alles.

Gerda Hadermann.

Een glimlach bij het passeren; een fijn woord dat bleef hangen; in discussie gaan; opbouwende kritiek uiten; steeds bereid in een diepzinnig gesprek, een kunstwerk of theaterstuk bespreken...

Enkele van de vele facetten in het leven die voor Patrick belangrijk waren en die voor ons een blijvende herinnering zullen zijn aan een innemend gevoelsmens!

Michel en Myriam Bosman-Lips

Het is moeilijk je in te denken dat Patrick er niet meer is. Dat je hem nooit meer zult tegenkomen op straat, alleen of met een groepje aandachtige mensen rondom hem.

Het is moeilijk om zijn waarde en betekenis voor Mechelen te overschatten. Wat hij deed voor ons patrimonium maar meer nog voor onze bewustwording van dit patrimonium. Het zal moeilijk zijn, voor u die hem dagelijks zult moeten missen, voor ons die zijn ideeën zullen missen

Nadine Straetmans

We kenden elkaar te weinig. Ik dacht dat daar nog tijd genoeg voor zou zijn. We vonden elkaar echter regelmatig –telkens wanneer het nuttig leek. Laatst nog, tegen de deadline van je recente wandelwijzer, kon ik je aan het naslagwerk over het Vrijbroekpark helpen dat je zocht.

Ik kom je vandaag een laatste keer groeten en vind je nadien wel in hetgeen je, ook ons, naliet –telkens wanneer het nuttig lijkt.

Gilles Facon

Het blijft een vreemd idee dat Patrick, zoals ik hem voor ogen heb tijdens de wandelingen -één en al dynamiek, kritiek, dialoog- enige dagen geleden een richting is uitgestapt waar hij voor altijd stil zal blijven.

Andrea Fabre

We hebben samen gezeten en vele uren gepraat over stad en zicht.

Gemeenschappelijke gedachten konden het niet halen, tegen de overmacht van het geld.

Een man van goede wil en goede inzichten is weggegaan, maar wij onthouden hem!

Julius Candries

Connie Neefs

Patrick Egels is één van de meest inspirerende mensen geweest die ik tot nog toe mocht leren kennen. We zagen mekaar niet erg vaak, maar de kwaliteit van die contacten was wel heel opvallend, de diversiteit ook van onze gesprekken. Patrick was nu eenmaal iemand die veel hooi op zijn vork nam, met zeer veel tegelijk bezig was. Vanuit mijn engagement voor het behoud van het industrieel erfgoed kende ik RIM en de acties van deze dynamische vereniging waaraan Patrick een belangrijke bijdrage leverde. Ook de sociale stadsvernieuwing was sinds vele jaren een van onze gemeenschappelijke interessepunten.

Patrick legde in gesprekken met medegidsen van Brussel de lat hoog. Ik vergeet nooit de zeer open discussie en vruchtbare gesprekken over de wenselijkheid om als niet Brusselaars in Brussel (voor Brussel) rondleidingen te begeleiden. De twijfels hierover van Patrick en zijn afwegen van voor- en nadelen hiervan: het bracht veel bij. Het zette mij (en mij niet alleen) aan het nadenken.

Gisteren zondag 2 oktober was ik door toevallige omstandigheden naar aanleiding van een uitstap van interbellum vzw in Mechelen en bezochten we de woning Lens. Ik toonde als deelnemer aan het bezoek het prachtige boek van Patrick over moderne architectuur in Mechelen.

De eigenaar en bewoner van het huis Lens, Jos Vandenbreeden, sprak vol lof over Patrick en droeg zijn rondleiding ook op ter nagedachtenis aan Patrick. Iedereen was zeer onder de indruk.

Patrick Viaene

Publicaties van Patrick Egels

Hieronder verzamelden we een lijst van publicaties van Patrick die nog verkrijgbaar zijn. Voor de toneelliefhebbers zoeken we de teksten van drie toneelstukken die hij voor zijn eigen toneelgroep Hubris schreef. “De vaas van Soissons”, “De stad van zaken” en de “Buis van Eustachius”.

Rond de Mijlpaal

Over industrieel erfgoed in Mechelen

Uitgave: 1992

Formaat 21 x 15 cm

Auteurs: Patrick Egels en Frans Geys

Aantal bladzijden: 40 blz.

Kostprijs met verzendingskosten : €7,00

Mechelen tijdens het interbellum-wederopbouw, art deco en modernisme

Over Mechelen tijdens het interbellum en de neerslag van de verschillende architecturale stromingen in een provincestad.

Uitgave: 1998

Formaat 22 x 15 cm

Auteur: Patrick Egels

Aantal bladzijden: 167 blz.

Kostprijs met verzendingskosten : €18,00

Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark

Over de wijk Mechelen-Zuid, een heterogene wijk met relictten van oude industrieën, met statige herenhuizen en rijen identieke arbeiderswoningen, met een 43ha groot park en met bovenal de Leuvensevaart als blauwe slagader door het gebied.

Uitgave: 2004

Formaat 21 x 10 cm

Auteur: Patrick Egels

Aantal bladzijden: 36 blz.

Kostprijs zonder verzendkosten €4,00 voor leden, €4,50 euro voor niet-leden

Kostprijs met verzendingskosten : €5,00 voor leden €6,00 voor niet-leden

Vilvoorde thema 'arbeid' 1997

Uitgave 1997 - open monumentendag

Formaat : 21 x 15 cm

Auteurs: Patrick Egels

Aantal bladzijden : 56

Kostprijs met verzendingskosten: €3,50

Vilvoorde thema 'metaal, 2001

Uitgave 2001 - open monumentendag

Formaat: 21 x 15

Auteurs: Patrick Egels

Aantal bladzijden : 58

Kostprijs met verzendingskosten : €3,50

Deze publicaties zijn te bekomen door storting van de verschuldigde som op het rekeningnummer van de koninklijke Vereniging Voor Natuur- en Stedenschoon met vermelding van Patrick gevolgd door "Mijlpaal", "Interbellum", "Vrijbroek". Na de storting zal u het nodige toegestuurd worden. Wanneer U de publicaties zelf op een KVNS, RIM of MBB afhaalt zijn ze goedkoper en heeft U soms nog een ledenkorting. Meer info tel 0486 51 34 43

*Een nieuw initiatief van RIM en KVNS
Een wandelwijzer
Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark*

De KVNS heeft onlangs een nieuw initiatief genomen, namelijk de uitgave van een reeks wandelwijzers. Het is niet de bedoeling om voor de zoveelste keer de wandelaars langs platgetreden toeristische paden te begeleiden, maar wel om eerder onbekende dorpen, landschappen, stadsbuurten op een originele wijze in de kijker te stellen. Vlaanderen heeft immers nog vele onvermoede mooie en/of interessante plekjes die vanuit sociaal-historisch, stedenbouwkundig of ecologisch standpunt meer aandacht verdienen.

De eerste wandelwijzer, Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark, is tot stand gekomen in samenwerking met verenigingen Restauratie Integratie Mechelen (RIM) en MechelenBinnensteBuiten. Deze organisaties ijveren als 20 jaar voor een goed stedelijk beleid inzake monumentenzorg en ruimtelijke ordening en organiseren talrijke activiteiten in verband daarmee. De Brochure werd aan pers en publiek voorgesteld op de Open Monumentendag van zondag 12 september 2004.

Het heeft maar een haar gescheeld, of de wandeling tussen de Brusselpoort en Vrijbroekpark zou bijzonder kort geweest zijn. In de jaren 1960 waren er immers stemmen opgegaan om de voor het ringverkeer hinderlijke middeleeuwse stadspoort steen voor steen te ontmantelen en opnieuw op te richten in het park. Gelukkig is dit Bokrijk-scenario nooit uitgevoerd. Vandaag ligt de Brusselpoort in het midden van een drukke verkeersas en is ze omringd door uitgestrekte stadswijken. We kunnen ons nog nauwelijks voorstellen maar ooit lag hier de grens van de bebouw-

de kom. Tot het midden van de 19de eeuw bestond de schaarse bebouwing buiten de poort, in de gehuchten Auwegem en Geerdegem, uit enkele afspanningen, molens en boerderijen. De gronden werden er gebruikt voor land- en tuinbouw en voor veeteelt. Verschillende straatnamen wijzen nog op de oude bestemming van het gebied. Op het einde van de 18de eeuw werd een aanvang genomen met de ontmanteling van de stadswallen. Tolhuizen kwamen in de plaats van de stadspoorten. In 1860 werden, met de wet Frère-Orban, de stedelijke tolgrenzen afgeschaft. De zuidelijke vesten, die aansluiting vonden bij het nieuwe stationskwartier, werden brede boulevards met statige herenhuisen. Langs de uitvalswegen van de stad ontstonden nieuwe werkschikken en werden er nieuwe parochies opgericht. Zo kwam er aan de westelijke zijde van de Leuvense vaart, tussen de Brusselpoort en het Vrijbroek (toen nog geen park) een nieuwe volkswijk tot stand. De Brusselsesteenweg en de Hombeeksesteenweg vormen de hoofdassen van deze wijk, die stedenbouwkundig en architecturaal beslist een verkenning waard is.

Met de wandelwijzer wordt een niet zo bekende maar toch zeer interessante Mechelse 19de-eeuwse stadswijk verkend. De brochure leidt de wandelaar ook langs het vermaarde provinciaal domein Vrijbroekpark, aangelegd in 1929. Het boekje telt 36 pagina's, is mooi geïllustreerd en bevat ook een duidelijk overzichtsplannetje.

De wandelwijzer kost € 4.50 . Hij is verkrijgbaar bij de verenigingen KVNS en RIM, evenals in de Mechelse boekhandels, Forum, Salvator en Standaard. RIM-leden kunnen hem op een RIM-activiteit afhalen voor € 5.00

Wandelwijzer 2 en 3 als dubbelnummer Spiegelbeelden

Patrick's laatste uitgave, de wandelgids "Van Brusselpoort tot Vrijbroekpark," zou de eerste worden in een reeks. Als eerbetoon aan Patrick en omdat het een interessant concept is, komt die reeks er ook. Helemaal in de visie van Patrick komen minder bekende stadsdelen (en dat niet alleen in Mechelen) aan bod, maar ook bekende buurten, maar dan vanuit een originele visie bekeken.

De wandelgids Spiegelbeelden Mechelen/Brussel is net van de pers gerold. Wat hebben Mechelen en Brussel met elkaar gemeen? Meer dan je op het eerste gezicht zou denken. Mechelen was ooit de hoofdstad van de Nederlanden en is nog steeds de kerkelijke hoofdstad van ons land, Brussel is de hoofdstad van België. Dat beide steden belangrijke bestuurlijke centra zijn (geweest), bewijzen de sporen van invloedrijke families. De namen "Nassau" en "Granvelle" doen wel een belletje rinkelen. Namen die je in beide steden aantreft. De verbinding tussen beide centra – via de Zenne en later over het spoor – hebben een levendige handel doen ontstaan en op economisch vlak voor toenadering gezorgd. Ook op architecturaal architectenfamilie Keldermans die in beide steden actief was, de façades die veel ouder lijken dan ze zijn, de aanleg van de stationsbuurten, de sokkelarchitectuur uit de jaren '60, ... Allemaal leuke weetjes, maar het wordt pas echt boeiend wanneer je in het straatbeeld op zoek gaat naar die parallellen en wederzijdse invloeden. In het spiegelbeelden-wandelgidsje vind je zowel een tocht door Mechelen als een door Brussel. Een tocht die je leidt langs de plaatsen waar de band tussen beide steden zichtbaar is.

De wandelwijzer kost 5.95 euro. Hij is verkrijgbaar bij de verenigingen KVNS en RIM, evenals in de Mechelse boekhandels, Forum, Salvator en Standaard. RIM-leden kunnen hem op een RIM-activiteit afhalen voor 5 euro.

De Patrick Egels Reeks 2005

Volkshuisvesting in Vlaanderen deel I

Vijf uitstappen rond sociale woningbouw die door Patrick mee voorbereid werden en die naar hem genoemd werden.

Zondag 8 mei, 14.00: Instraling-uitstraling, geschiedenis van de sociale huisvesting in Willebroek, afspraak aan de Mechelsesteenweg 55 te Willebroek, vooraf inschrijven: 02/ 502 38 80

Zondag 15 mei, 14.00: volkshuisvesting in Vilvoorde, afspraak op het Heldenplein, 1800 Vilvoorde, vooraf inschrijven: 02/ 502 38 80

Zondag 22 mei, 14.00: Geschiedenis van de sociale huisvesting te Boom, afspraak aan de Onze Lieve Vrouw en St. Rochtuskerk, Grote Markt, 2850 Boom

Zondag 29 mei, 14.00: geschiedenis van de sociale huisvesting te Hoboken, afspraak aan de Onze Lieve Vrouwkerk, Kioskplaats, 2660 Hoboken

Zondag 5 juni, 14.00: volkshuisvesting in Sint Gillis en de Brusselse Marollen, afspraak aan Halletoren, 1060 Sint Gillis

Deze reeks is een organisatie van Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedenschoon, Restauratie Integratie Mechelen en het Masereelfonds. Leden van deze vereniging betalen €5,00 deelnamekosten, anderen €7,00. Gelieve vooraf in te schrijven op het centrale telefoonnummer 02/ 502 38 80 of per mail brussel@masereelfonds.be . Betaling voor de wandelingen gebeurt ter plaatse.

Doorzetten met RIM en Mechelenbinnenstebuiten

De dood van Patrick was een harde klap. Voor zijn vrienden en voor RIM en Mechelenbinnenstebuiten. Toch gaan beide organisaties vastberaden voort op de ingeslagen weg. Dat zijn we niet alleen Patrick verschuldigd, dat verwacht ook Mechelen van ons. De strijd voor een betere ruimtelijke ordening, voor respect voor ons gebouwd erfgoed, wij zetten hem onverdroten voort. In Mechelen worden verschillende waardevolle panden met sloop bedreigd. RIM moet terug naar zijn roots en knokken voor het behoud van het unieke erfgoed dat deze stad rijk is. Ook de sensibiliserende, kritische wandelingen van Mechelenbinnenstebuiten zullen hun eigenheid behouden.

Kortom, wij nodigen u uit om te blijven afstemmen op de (constructief) kritische stoorzender RIM/Mechelenbinnenstebuiten.

IN MEMORIAM PATRICK EGELS

(7 juni 1958 - 28 september 2004)

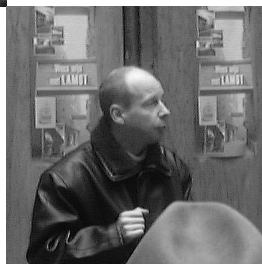
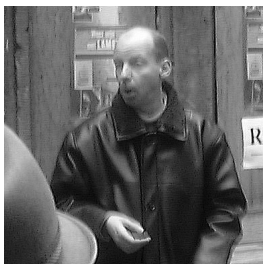
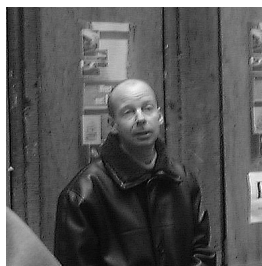
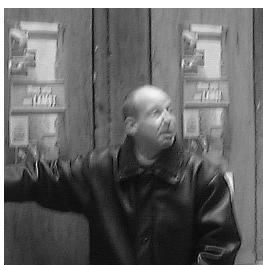
Bedroefd melden we u het plotse overlijden van vriend en Brukselgids, Patrick Egels. Patrick was 46 jaar en laat zijn vrouw Yolande en zijn twee kinderen, Kevin en Carmen, achter. Sinds 1981 gidste Patrick bij Brukselbinnenstebuiten, en was daarmee een van de langst meedraaiende Brukselgidsen. Later werd hij de oprichter en bezieler van zijn geesteskind, Mechelenbinnenstebuiten.

Voor ons was Patrick een hoffelijke, sobere en nobele, ethisch absoluut betrouwbare, voorzichtige en respectvolle, oprechte en trouwe, maar vooral voortdurend nieuwsgierige en gedreven man. Hij keek naar en vertelde over onze leefomgeving, over stad en stedelijkheid, over ons Brussel en zijn Mechelen.

Patrick doorbrak met zijn open ogen, vanuit zijn heldere geest en met zijn vlijmscherpe woorden de façade van schijnheiligheden. Mensen die hem meemaakten, herinneren zich zijn ongelooflijke deskundigheid, zijn durf om heilige huisjes te rammen en zijn fantasieën over de toekomst. Soms bracht hij dit in de vorm van kritisch-analyserende spot, waarmee hij zijn eigen wantrouwen, ongeloof of wanhoop verwoordde, ... of juist probeerde te verbergen. Zijn begeleidingen waren als optredens, in de traditie van de *commedia del' arte*, zoals we die ooit mochten meemaken met zijn toneelkring <Hubris>. Zijn taalcorrecties op onze teksten waren een voorbeeld van synthetisch vermogen, en toonden steeds zijn respect voor de boodschap van iemand anders.

Ook na zijn dood blijft hij een inspiratiebron, niet alleen langs zijn publicaties en boeken, maar misschien nog het meest als geëngageerd persoon met een warm hart voor cultuur, geschiedenis, samenleving en vrienden.

Dank u, Joris Sleebus

Inhoudstafel RIMNieuws 66-67

Een dankwoord aan allen vanwege zijn gezin	4
De afscheidshulde	12
Citaten over de inzet van Patrick	40
Publicaties van Patrick Egels	54
De Patrick Egels Reeks 2005	60
Doorzetten met RIM en Mechelenbinnenstebuiten	61
IN MEMORIAM PATRICK EGELS	62

Doelstellingen RIM v.z.w.

RIM v.z.w. (Restauratie Integratie Mechelen) is een vereniging die bekommerd is om de toestand van het Mechels roerend en onroerend cultureel erfgoed.

Omdat zij vindt dat dit erfgoed niet altijd juist gewaardeerd wordt, moet er iets gedaan worden om de situatie te verbeteren.

RIM v.z.w. zal vooral aandacht hebben voor het architecturale en stedenbouwkundige patrimonium in groot Mechelen zonder daarom ander cultureel erfgoed uit te sluiten.

RIM v.z.w. wil sensibiliseren om waardevolle oude panden in stand te houden, te restaureren en te integreren. Integreren betekent ervoor zorgen dat een oud gebouw weer nuttig gebruikt wordt, weer meespeelt in de omgeving en zichzelf zo beschermt tegen verwaarlozing.

RIM v.z.w. wil niet gaan werken naast bestaande organisaties en initiatieven: het wil veeleer een gespreksforum worden, een uitwisselingsplatform bieden. Dit is absoluut nodig wil er een geloofwaardige en gecoördineerde aanpak komen.

RIM v.z.w. wil zowel het grote publiek sensibiliseren als de eigenaars van waardevolle gebouwen en de overheid. Concreet wil zij het grote publiek benaderen met een regelmatig verschijnende nieuwsbrief. Er worden contacten gezocht met eigenaars, overheid en geïnteresseerde organisaties.